

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Agens De Rebus Ecclesiæ Sacris, & profanis, earumque usu, acquisitione,
conservatione, & alienatione

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 9. De executione testamenti

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61834)

XV Dubium est, si debitor creditori suo legavit aliquid nihil exprimens, an censendum reliquisse ad solutionem debiti, an potius in favorem? Non cenſeo in favorem reliquisse, si ex lege, vel imperio debebat: si autem contractus voluntarius causa debiti fuit, cenſeri potest contrarium, legatum videlicet esse non animo compensandi, sed in favorem. *Arg. l. un. s. sciendum C. de rei ux. act. Tholosan. l. 42. Synagm. c. 32. nu. 21. Roland. Rubrica 8. nu. 28. Silv. s. 3. num. 12. Lugo D. 24. S. 10. n. 263. Cardin. Tuschus Concl. 141. Fachin. l. 3. c. 53.*

XVI. Denique legatorum effectus est domini translatio, quam testatoris voluntate statim consequitur legatarius etiam iacente hereditate: possessionem vero non per se, & propria auctoritate adire permittitur. Pro remedio habet actionem ex quasi contractu, hypothecariam & rei vindicationem; idque demum post hereditatem aditam. *V. Azo in sum. l. 6 s. 38. Treutlerum in Par. 2. Disp. 13. nu. 7. Vvesenbec. l. 30 ff. tit. 1. num. 8. Melonium Tit. 39. num. 22. Bronoborst Centur. 3. Assert. 63.*

§. IX.

De executione Testamenti.

I. Executorum duo genera sunt. Universales, & particulares. Particulares voco, cum quis haeres institutus est, vel ab intestato succedit, & constituitur aliquis, qui executioni mandet voluntatem testatoris. Universalis est, cum praeter animam defuncti nullus in particulari haeres nominatur, sed constituitur aliquis, qui

voluntatem defuncti exequatur. *Ex gr. Titius ad pias causas testatur, heredem instituit vel propriam animam, vel pauperes, aut captivos redimendos, non designando certum numerum, aut conditionem pauperum: huic proposito exequendo qui a testatore praeficiuntur, executores universales appellantur. Quod autem Vulgò Testamentarii nominentur, fieri pessimo errore Oldendorp in Lexico ait, immemor illius, quod lex & norma loquendi consuetudo est. Molina D. 247. Barb. in c. Cum tibi de testam. nu. 3. Silv. V. Testam. s. 11. n. 1.*

II. Executio testamenti per se ad heredem pertinet, ubi alius designatus non est: quam ob causam alii executores loco heredis esse censentur. *c. Nos quidem. c. si heredes de testam.* His etiam deficientibus Magistratus dat, qui ideo *Dativi* vocantur. *l. Solent Iudices. s. 1. de alim. & cibariis legatis.* Pro legatis ad redimendos captivos, item relictis in alimenta pauperum, & eleemosynas episcopos. *Auth. de ecclesiast. titul. s. si quis autem executores constituit.* De qua re loci consuetudo inspicienda *Abb. in c. Nos quidem. h. t. Covarr. de testam. c. 3. n. 11. Zerola Par. 2. n. 2. Mol. cit. Layman l. 3. tr. 6. c. 11. Tanner 3. Disp. 4. Q. 8. n. 320.*

III. Pro executoribus a testatore nominati possunt, unus aut plures pro libitu, clerici, laici, & mixtim, masculi, feminae, religiosi quoque specialibus statutis non prohibiti. *c. Nos quidem c. Tua nobis. c. Iohannes. de testament. l. a filio ff. de alim. leg.* quia ultima voluntatis cura, & executio piis operibus annumeratur. Quoad religiosos limitandum monet *Silvester*, exequi posse, si a Superioribus suis licentiam habeant:

Vv

habeant:

habeant: quod etiam Covar. tangit in c. 17. *Tua nob.* addens coram Iudice ordinario conveniri posse de culpa, & fraude: cogique, ut administrationis suæ rationem reddant. *Clem. Exivit. §. Verum de verb. signif. Romanus conf. 409. Sanch. in Prac. Decal. to. 11. c. 11. Card. Lugo D. 24. Sect. 16. Armilla V. Executor n. 2. Vasq. c. 9. §. 3. Dub. 1.* Religiosos pro executione faciendâ ita Superiorum consensu indigere, ut eo neglecto invalidè operentur, *Vadingus probat Disp. 4. dub. 13. §. 4.*

IV. Designatus executor à testatore nō tenetur suscipere munus oblatum, nec ad id cogi potest. *Panor in c. 10a. h. t. & Barb. ibid.* Quoad pia legata tamen cogi ab episcopo posse non ut executorem, sed de legato, ut in qualibet alia, delegatione. *a. Pastoralis de off. de leg. existimat Silvest. §. 2. num. 3.* Alias non nisi post susceptum munus exequendi, Episcopo & Vicario ipsius permittitur compellere resistentes. Modus facillimus est per subtractionem omolumēti, quod ex testamēto expectat: non excludendo alias pœnas & censuram ecclesiasticam. *Auth. de eccl. titul. §. si autem. Conc. Trid. S. 22. c. 8. Nav. conf. 3. de Relig. domib. Covar. in c. Nos quidem Abb. in c. heredes. Zerola. Par. 1. nu. 8. & 9. Vallens. l. 3. tit. 27. §. ult. qui addit, etiam à Principe sæculari executores modò laici sint, compelli, & puniri posse non tantum propter negligentiam, vel culpam in sæcularibus, sed piis quoque legatis, ita ut mixti fori hæc causa sit. *Novella 131. de eccl. titulis c. 10. & c. 11. l. Hereditas ff. de hered. Abb. in c. Si heredes h. s. Laym. n. 12. & 13. Zerola Par. 1. n. 11. Sanch. de matrim. l. 2. D. 250. nu. 1. Tanner. 111. Disp. 4. Q. 7. num. 322.* Quod si hæres negaverit quic-*

quam ad causas pias relictum esse, inque ea negatione persistat usque ad sententiam, condemnandus est in duplum. *§. Item mixta Institut. de actionib. Taberna V. Hæred. n. 15.*

V. Quando certum executioni terminum defunctus non præfixit, unius anni spatium salva obligatione iuris naturalis, pro testamēti executione ad effugiendam pœnam Canones indulgent; quo finito, si satis non fecerint voluntati testatoris, qui nominati sunt, ius exequendi ad episcopum transfertur. *c. Nos quidem h. t. Sanch. l. 4. Conf. c. 1. D. 51. Vallens. hic §. 8.* Etiam, quoad legata profana. *Diam. Par. 1. Tr. 2. Res. 99.* Præmittenda autem monitio est, (unicam sufficere putem) ita ut annus currat à die monitionis factæ per episcopum: ignorantibus & impeditis excusati sint. *Baldus in l. captatorias C. de testamen. ml. Felinus in c. Cum inter num. 20. de except. Barb. in c. Nos quidem. Tholosan. l. 42. Syntagm. c. 36. Melonius Tin. 26. num. 57.* Priorum legatorum executio ultra sex menses differenda non est: imò cum nihil obstat, quanto citius complenda, etiam nondum adita hæreditate quæ terminus à iure præfixus nō tollit obligationē naturalem. *Panorm. ad c. citas. Vallens. §. 8. Covarr. in c. si heredes n. 5. Tholosan. loc. cit. Boer. decis. 11. Em. Sa. V. Legatum nu. 22. Sanch. l. 4. c. 1. Diana To. 11. Tr. 5. Res. 59. Card. Lugo D. 24. Sect. 11. n. 296. Armilla n. 18.*

VI. Executor testamentarius pecuniam usui pauperum destinatam sibi, ac suis paupertatibus, & inopia laborantibus applicare potest. Neque enim quia distributoris officio fungitur, donationis gratia privatur, ut deterioris conditionis sit in partibus.

causa. Idem permittitur Religioso cum fuerit distributor, ut suo monasterio & fratribus eleemosynam communicet, quam aliis pauperibus erogare posset. Nemi debet esse damnosum officium, sed potius lucrosum l. Sed si quis ff. de testam. Panorm. c. cum in iure de off. de legati Angel. V. Elem. nu. 3. Silv. §. 11. n. 2 Bonac. To. 11. p. 670. Card. Lugo Disp. 24. Sect. 11. nu. 297. Sanchez l. 6. Moral. c. 11. nu. 54. & c. 6. l. D. 58.

VII. Merus exequutor (qui non simul legatarius est, vel aliud emolumentum habet) non potest in iudicio convenire hæredem, & debitores de præstandis legatis non piis, sed Iudicis auxilium implorare debet. Bart. in l. si quis Titio ff. de legatis 11. Aliis executoribus tum adversus hæredem, tum adversus alios bonorum defuncti possessores agere licet. l. Nulli leg. si quis ad declin. C. de episc. & cler. Azo. in Sum. l. 6. §. 38. Abb. in c. Ioannes h. t. n. 4. Covar. n. 5. Mol. D. 149. §. Quod ad ultimum Angel. Silv. Armilla, & alii Summista. Schneidev. l. 2. Inst. tit. 23. §. sed quia Laym. l. 3. tit. 6. c. 11. n. 15.

VIII. In defectu executorum, cum nemo exigat, vel exigere potest debita legata, Magistratus ecclesiasticus, vel sæcularis hæredem urgebit, ut satisfaciat. Abb. in c. Nos quidem De testam. Hoc quoque deficiente executor erit. Episcopus Sanchez l. 4. Conf. l. D. 43. Coton. in Summa Dian. V. Testam. executor. nu. 4. Ad eundem pertinet, ea quæ FF. Minoribus piorum hominum liberalitate assignata sunt, ut præstentur, satagere: quandoquidem nulla ip-sis in foro iudiciali actio permittitur. c. Exiit. §. Caterum. de verb. sign. in 6. quam quam prædicti FF. extra Curiam admone

re possint, & rogare Iudicem, ut officii sui memor cunctantes ad soluendum impellat. Roder. To. 11. Q. 126. ar. 4. Sanchez l. 7. Mor. c. 26. nu. 62. Martha de iurisd. Par. 2. c. 10. Zypæ eod. l. 1. c. 61. Sanchez l. 2. Conf. c. 2. D. 32. Roland. Rubrica 40. Tholos. l. 42. Syntag. c. 36.

IX. Executoris testamentarii munus finitur, & desinit 4. sequentibus modis.

I. Ipsius executoris morte. Mors enim omnia soluit. §. Soluitur Inst. Pro socio. Atque in hoc pari passu tutor, & executor ambulant, qui nomen suum morte naturali vel civili (quæ est deportatio) amittit.

2. Lapso temporis præfiniti puta anni ad exequendum constituti à lege. Nulli C. de episc. & cler. Idem fiet, si aliud tempus à Magistratu, vel republ. præfixum fuerit, vel etiam ipso testatore.

3. Finitur sententia Iudicis declaratoria, quod sit privatus, dummodò transierit in rem iudicatam. c. Cum inter de re iud. l. præses. C. eod.

4. Finitur operis complemento, cum nihil restat agendum. l. Cum Syllanianum. c. de his, quib. ut indign. bar. auf. Nam magis attenditur finis, quam principium. l. 1. §. hoc interdictum de aqua quorid. Hinc colligitur, officium hoc ad nullum hæredem, vel successorem prorogari, quia non Dignitati ulli, vel titulo affixum est, sed personæ specialiter electæ attributum. Sanchez l. 4. Confil. cap. 1. D. 41. Angel. V. Executor n. 7. Silv. §. 2. n. 4. Armilla.

n eod. Francus c. 2. n. 6. Jacob. à Canib. Par. 3 n. 15.

* *

V v 2

§. X. D^e